

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การดูแลสุขภาพด้วยตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนจากครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมอำเภอคลอง จังหวัดแพร่

ผู้เขียน นางสาวอังศุมาลิน บัวแก้ว

ปริญญา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (การส่งเสริมสุขภาพ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา ไกรพิบูลย์

บทคัดย่อ

โรคข้อเสื่อมเป็นโรคในกลุ่มข้ออักเสบชนิดหนึ่งที่พบได้บ่อยที่สุดในบรรดาโรคข้อทั้งหลายและจะพบในผู้สูงอายุมากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ จากภาวะการเจ็บป่วยด้วยโรคข้อเข่าเสื่อมนี้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก หากผู้สูงอายุมีการดูแลสุขภาพที่ดีก็จะสามารถช่วยให้มีภาวะสุขภาพดีขึ้น โดยได้รับการส่งเสริมสุขภาพในการดูแลสุขภาพตนเอง ร่วมกับ การให้แรงสนับสนุนจากครอบครัวซึ่งเป็นแรงเสริมจากภายนอกอย่างต่อเนื่อง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการดูแลสุขภาพด้วยตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนจากครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อม อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้เป็นผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ผู้รักษาว่าเป็นโรคข้อเข่าเสื่อม และเข้ารับการตรวจรักษาที่ห้องตรวจผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลคลอง อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2552 – เดือนเมษายน 2552 จำนวน 30 คน และผู้ดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว จำนวน 30 คน ทำการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบอาสาสมัคร (Volunteer Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมประยุกต์ใช้ของแววดาว ทวีชัย (2543) และแบบสอบถาม การสนับสนุนทางครอบครัวโดยประยุกต์ใช้ใช้ของอรุณรัตน์ กาญจนะ (2545) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Reliability) โดยใช้สูตร

สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.86 และ 0.80 ตามลำดับ

ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ,มีอายุในช่วง 60-69 ปี, มีสถานภาพสมรสคู่ นับถือศาสนาพุทธ ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาไม่ได้ ประกอบอาชีพ มีรายได้เฉลี่ย 3,245 บาทต่อเดือน มีรายได้จากบุตรหลาน อาศัยอยู่กับครอบครัวแบบขยาย ผู้ดูแลหลักเมื่อเจ็บป่วยคือ บุตรหลาน มีโรคประจำตัวอื่น ๆ นอกจากโรคข้อเข่าเสื่อม มีระยะเวลาของการเป็นโรคเฉลี่ย 3.1 ปี และระยะเวลาที่ได้รับการรักษาเฉลี่ย 1.97 ปี และเป็นโรคข้อเข่าเสื่อมทั้งสองข้อเข่า ส่วนใหญ่ได้รับคำแนะนำเรื่องข้อเข่าเสื่อมจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและพยาบาลที่ให้การดูแลรักษา

2. ระดับการสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับจากครอบครัวและสังคมของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมเปรียบเทียบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพบว่าทั้งโดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้นจากเดิมระดับปานกลางเป็นระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนสมรรถนะร่างกายของกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมกิจกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีผลการทดสอบสมรรถนะร่างกายโดยรวมในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.67 (S.D = 1.79) และภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการดูแลสุขภาพด้วยตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนจากครอบครัวแล้ว พบว่า แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังมีผลการทดสอบสมรรถนะร่างกายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางแต่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเพิ่มขึ้นเป็น 6.23 (SD = 2.05) และมีผลการทดสอบสมรรถนะร่างกายในระดับดี เพิ่มขึ้นในกลุ่มตัวอย่างบางรายในระดับดี

4. พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่ามีระดับพฤติกรรมสุขภาพเพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการดูแลสุขภาพด้วยตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนจากครอบครัว จากระดับปานกลางเป็นระดับสูง และจากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่างเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมการดูแลสุขภาพด้วยตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนจากครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อม พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($P > 0.05$)

Thesis Title Self-Care Combining Family Support Effects on Health Behaviors
Of Osteoarthritis Elderly, Long District, Phrae Province

Author Miss Angsumalin Buakeaw

Degree Master of Education (Health Promotion)

Thesis Advisor Asst. Prof. Dr. Suchada Kraiphibul

ABSTRACT

The osteoarthritis is a disease in a group of arthritis, most common among all arthritis. And is found in the elderly than other age groups. From illness incident osteoarthritis of the knee this Impact greatly on health and lifestyle of the elderly. If the elderly can take care of their health as well then will give them better health. By receiving health promotion includes self care combining families support, which is reinforcement from the outside continuously. The purpose of this research was to study the effects of health behavior on elderly with osteoarthritis of the Long District, Phrae Province. has been promoting their self care combining families support. The samples were a group of the elderly who have been diagnosed by doctors that a patient with osteoarthritis and treated regularly at the outpatient department in Long hospital, Long District, Phrae Province. Since February 2009 - April 2009, have 30 elderly peoples and caregivers of the elderly in the family of 30 peoples. To select target groups a volunteer sampling. Equipment used in data collection. Include Questionnaire of self-care behaviors in the elderly osteoarthritis application of Wawdow Thaweechai (2000) and Questionnaire of supported by the family application of Aroonrat kanchana (2002), and evaluating the reliability of the questionnaire by internal consistency. Using Cronbach's alpha Cronbach has Alpha coefficient was 0.86 and 0.80

The results of the study revealed that

1. The majority were female, age range 60-69 years, are married. Buddhists, received their primary education, not occupation, average income 3,245 bath per month. Income from children. Living with extended family. Children, grandchildren as primary caregivers on illness. And have chronic diseases other than osteoarthritis. The duration of illness, osteoarthritis average 3.1 years, and duration of treatment was 1.97 years average. And knee joints on both sides as osteoarthritis.

2. The level of social support received from the family of the elderly with osteoarthritis, Compared before and after participation found that the level of social support, both overall and specific. Increased from moderate to high level. And participants agree that increasing the level of all items.

3. Comparison of the difference between the fitness scores of the subjects before participation, Found that the majority of the samples. Physical fitness test as a whole is moderate with a mean of 5.67 (SD = 1.79). After the participants to promote their own health care with support from family found that although the majority also tests physical fitness was at moderate levels but the overall average increase is 6.23 (SD = 2.05) And physical fitness tests at a good level. Increased in some samples at a good level.

4. Health behavior of elderly with osteoarthritis compared before and after participation. Health behaviors were found to increase after the promotional event. Self health care with support from family from moderate to high and compare the differences between the scores of the samples. Compared before and after participation on health care with support from their families effects of health behavior of elderly with osteoarthritis found that the difference is statistically significant at 0.001 confidence level of 95% ($P > 0.05$).